

REPUBLIKA SLOVENIJA
FISKALNI SVET

Mesečna informacija

November 2023

Ključni poudarki¹

- Državni proračun je imel v prvih desetih mesecih leta 2023 primanjkljaj (-1.120 mio EUR), brez upoštevanja neposrednega učinka različnih interventnih ukrepov pa presežek v višini 57 mio EUR.
- Gibanja v državnem proračunu so bila v prvih desetih mesecih slabša kot v enakem obdobju lani. Večji skupni primanjkljaj (za 845 mio EUR) je bil v prevladujoči meri posledica za 590 mio EUR nižjega t. i. »očiščenega« presežka (brez interventnih ukrepov), medtem ko je bil obseg vseh interventnih ukrepov medletno višji za 255 mio EUR.
- Skupni prihodki so bili v prvih desetih mesecih letos ob visoki lanski osnovi medletno višji za 1,8 %, odhodki brez upoštevanja interventnih ukrepov pa za 8,3 %. K rasti "očiščenih" odhodkov so največ prispevali stroški dela in transferi v sklada socialnega zavarovanja.
- Realizacija v desetih mesecih potrjuje oceno Fiskalnega sveta o nadaljevanju nerealističnega proračunskega načrtovanja. Iz podatkov o proračunskih gibanjih v desetih mesecih in ocene realizacije državnega proračuna za leto 2023, ki jo je Fiskalni svet prejel ob predlogih proračunskih dokumentov za prihodnji dve leti, namreč izhaja, da bi se lahko skupna poraba državnega proračuna v zadnjih dveh mesecih letos medletno povečala za skoraj polovico (v prvih desetih mesecih je medletna rast znašala 9,8 %). Posledično bi lahko primanjkljaj v zadnjih dveh mesecih letošnjega leta znašal kar -2,0 mrd EUR. To bi bilo 912 mio EUR več kot v zadnjih dveh mesecih lani oziroma kar 637 mio EUR več kot v celotnem lanskem letu.

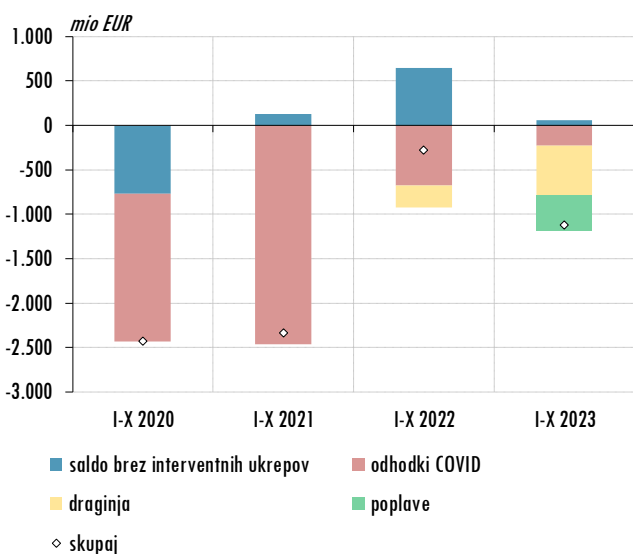
---

¹ Fiskalni svet bo pregled realizacije državnega proračuna po metodologiji denarnega toka ter ukrepov za blažitev posledic epidemije in druginje še nadalje objavljval v redni mesečni publikaciji, ob pogoju, da bodo podatki tudi v bodoče razpoložljivi. Vsi komentarji se nanašajo na podatke, znane 6. 11. 2023.

Državni proračun januar-oktober 2023²

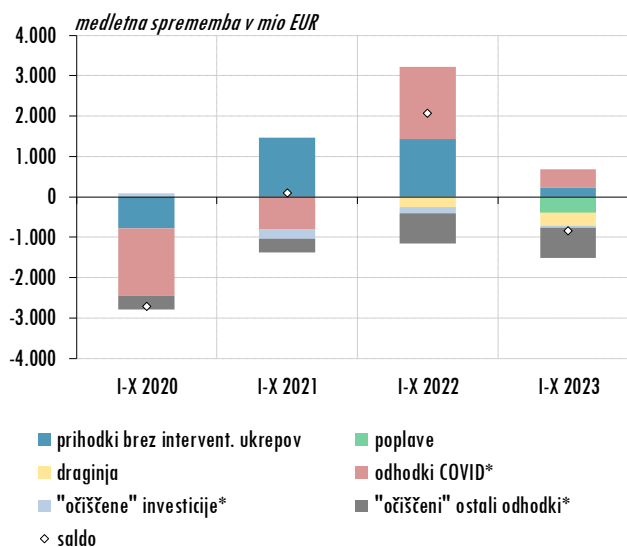
- Oktobra je primanjkljaj **državnega proračuna** po začasnih podatkih znašal -357 mio EUR, skupaj v prvih desetih mesecih 2023 pa -1.120 mio EUR. Brez neposrednega učinka interventnih ukrepov, povezanih z epidemijo (225 mio EUR), draginjo (563 mio EUR) in poplavami (390 mio EUR) je imel državni proračun v prvih desetih mesecih presežek v višini 57 mio EUR. V enakem obdobju lani je t. i. »očiščeni« presežek znašal 647 mio EUR in je bil v največji meri posledica visoke ciklično in inflacijsko pogojene rasti prihodkov.
- Skupni **prihodki** so bili v prvih desetih mesecih letos medletno višji za 1,8 % (v enakem obdobju lani rast 14,3 %). Medletno nižji so bili zlasti prihodki od davka na dohodek pravnih oseb, v največji meri kot posledica učinka visoke osnove iz lanskega leta, ko je bil poračun davka za leto 2021 rekordno visok, EU sredstev in nedavčnih prihodkov. Občutno se je upočasnila rast prihodkov od DDV, ki je glavni vir prihodkov državnega proračuna, predvsem zaradi upočasnjene potrošnje in deloma tudi zaradi nižje stopnje DDV na energente, ki se je sicer iztekla konec maja. Nasprotno se je rast prihodkov od dohodnine (ugodne razmere na trgu dela in visoka nominalna rast plač) in trošarin (dvig trošarin) letos okrepila.
- Skupni **odhodki** so bili v prvih desetih mesecih letos medletno višji za 9,8 %, t. i. »očiščeni« odhodki (brez upoštevanja interventnih ukrepov) pa so bili višji za 8,3 %. Medletna rast »očiščenih« odhodkov je bila v največji meri posledica višjih odhodkov za stroške dela (12,1 %) kot posledica lani jeseni sklenjenega dogovora o dvigu plač. K rasti »očiščenih« odhodkov so vidneje prispevali še višji transferji v sklada socialnega zavarovanja. Odhodki za investicije ob nadaljevanju razmeroma visoke investicijske aktivnosti sicer kot običajno zaostajajo za preveč optimističnimi načrti.

Slika 1: Saldo državnega proračuna

Vir: MF, preračuni FS.

Slika 2: Dejavniki spremembe salda državnega proračuna

Vir: MF, preračuni FS. *pozitivni predznak pomeni znižanje, negativni povišanje.

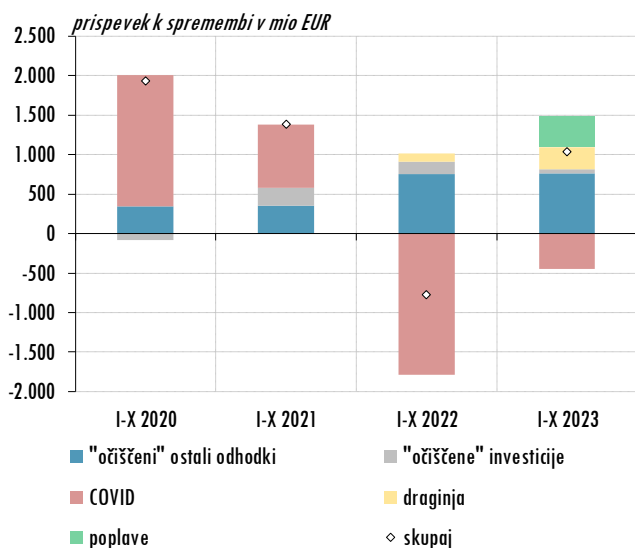
² Komentar realizacije državnega proračuna se nanaša na dnevne podatke, razpoložljive na <https://proracun.gov.si/#>.

Tabela 1: Državni proračun

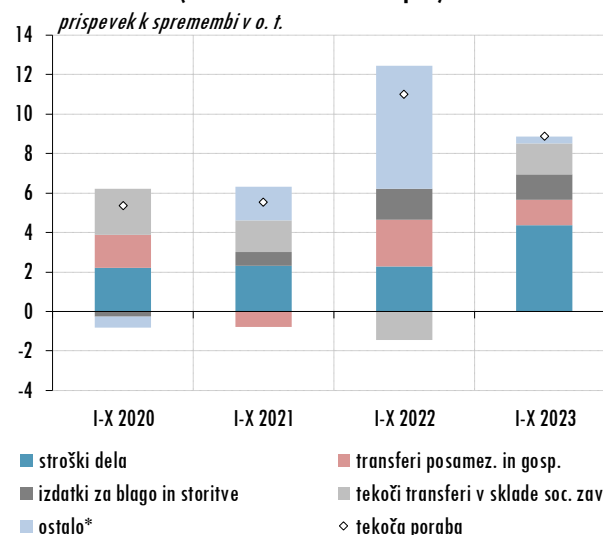
v mio EUR, razen, če ni navedeno drugače	jan.-okt.			nov.-dec.			2022	2023**	sprememba 2023 na 2022			
	2022	2023	sprememba 2023 na 2022	2022	2023*	sprememba 2023 na 2022						
			%			%			%			
Prihodki	10.280	10.470	190	1,8	2.065	2.681	616	29,8	12.345	13.151	806	6,5
DDV	3.977	4.208	231	5,8	770	769	-1	-0,1	4.747	4.977	230	4,8
Trošarine	1.223	1.379	156	12,8	223	267	44	19,8	1.446	1.647	200	13,9
Dohodnina	1.234	1.354	121	9,8	352	371	19	5,4	1.586	1.725	140	8,8
DDPO	1.346	1.179	-168	-12,4	207	223	16	7,7	1.553	1.402	-151	-9,8
EU sredstva	752	691	-61	-8,2	205	779	574	279,8	957	1.470	513	53,5
Nedavčni	636	587	-49	-7,7	134	118	-16	-11,9	770	705	-65	-8,4
Drugi prihodki	1.111	1.071	-40	-3,6	173	153	-20	-11,6	1.284	1.225	-60	-4,7
Odhodki	10.555	11.590	1.035	9,8	3.154	4.682	1.528	48,5	13.709	16.272	2.563	18,7
Štroški dela skupaj	3.056	3.409	353	11,5	695	961	266	38,3	3.751	4.370	619	16,5
Transferi posam. in gospodinjstvom	1.567	1.614	47	3,0	397	359	-39	-9,7	1.965	1.973	8	0,4
Izdatki za blago in storitve	1.148	1.154	6	0,5	378	326	-52	-13,7	1.526	1.480	-46	-3,0
Investicije	899	1.259	359	40,0	770	1.267	497	64,6	1.669	2.526	857	51,3
Tekoči transferi v sklade soc. zav.	1.268	1.240	-28	-2,2	257	320	62	24,1	1.526	1.560	35	2,3
Subvencije	466	724	258	55,4	166	151	-15	-9,3	632	875	243	38,4
Obresti	578	602	24	4,1	77	79	2	2,3	655	681	26	3,9
Plačila sredstev v Proračun EU	589	548	-41	-7,0	140	182	42	29,8	730	730	1	0,1
Drugi odhodki	983	1.040	57	5,8	273	1.038	765	280,5	1.255	2.078	822	65,5
Saldo	-275	-1.120	-845		-1.089	-2.001	-912		-1.364	-3.121	-1.757	

Vir: MF, preračuni FS. Opomba: *implicitno gibanje, da so dosežene projekcije MF. ** Ocena MF (sep. 2023).

Slika 3: Struktura rasti odhodkov državnega proračuna

Vir: MF, preračuni FS.

Dejavniki spremembe tekoče porabe
(brez interventnih ukrepov)

Vir: MF, preračuni FS. Opomba: *subvencije, plačila sredstev v proračun EU, drugi odhodki.

Tabela 2: Državni proračun (brez interventnih ukrepov)

v mio EUR, razen, če ni navedeno drugače	I-X 2022			I-X 2023				I-X 23/ I-X 22, v %		I-X 23/ I-X 22			
	skupaj	COVID	druginja poplave brez interv. ukrepov	skupaj	COVID	druginja poplave brez interv. ukrepov	2	10.651	skupaj	brez interv. ukrepov	skupaj	brez interv. ukrepov	
Prihodki	10.280	-146	10.426	10.470	-184	2	10.651	1,8	2,2	190	225		
DDV	3.977	-29	4.006	4.208	-73		4.280	5,8	6,8	231	274		
Trošarine	1.223	-81	1.304	1.379	-63		1.442	12,8	10,6	156	138		
Dohodnina	1.234		1.234	1.354			1.354	9,8	9,8	121	121		
DDPO	1.346		1.346	1.179			1.179	-12,4	-12,4	-168	-168		
EU sredstva	752		752	691			691	-8,2	-8,2	-61	-61		
Nedavčni	636		636	587			587	-7,7	-7,7	-49	-49		
Drugi prihodki	1.111	-36	1.147	1.071	-48	2	1.117	-3,6	-2,6	-40	-30		
Odhodki	10.555	674	102	9.779	11.590	225	379	392	10.595	9,8	8,3	1.035	816
Stroški dela skupaj	3.056	34		3.023	3.409	15	8		3.387	11,5	12,1	353	364
Tr. posam. in gospodinjstvom	1.567	129	0	1.439	1.614	9	29	33	1.543	3,0	7,3	47	105
Izdatki za blago in storitve	1.148	149		999	1.154	7	3	36	1.108	0,5	11,0	6	109
Investicije	899	17		882	1.259	110		212	937	40,0	6,2	359	55
Tekoči tr. v sklade soc. zav.	1.268	157		1.111	1.240	0			1.240	-2,2	11,6	-28	129
Subvencije	466	34	102	330	724	36	336	33	319	55,4	-3,4	258	-11
Obresti	578			578	602				602	4,1	4,1	24	24
Plačila sredstev v Proračun EU	589			589	548				548	-7,0	-7,0	-41	-41
Drugi odhodki	983	155	0	827	1.040	48	4	79	909	5,8	9,9	57	82
Saldo	-275	-674	-248	647	-1.120	-225	-563	-390	57			-845	-590

Vir: MF, preračuni FS.

Realizacija ukrepov za blažitev epidemije in druginje januar-oktober 2023

- Odhodki državnega proračuna za COVID ukrepe so v prvih desetih mesecih letos znašali 225 mio EUR, po zadnji razpoložljivi ocene realizacije za letos pa je za ta namen predvidenih 371 mio EUR. Glavnino doslej realiziranih letošnjih odhodkov predstavljajo investicije (110 mio EUR), večinoma financirane v okviru REACT-EU.
- Učinek ukrepov za blažitev druginje znaša v prvih desetih mesecih letos 563 mio EUR, po zadnji razpoložljivi oceni realizacije pa naj bi učinek v celotnem letu znašal 943 mio EUR. Ukrepi, namenjeni blaženju druginje, naj bi po oceni ministrstva za finance prihodke v prvih desetih mesecih znižali za 184 mio EUR. Odhodki za blažitev druginje so v istem obdobju znašali 379 mio EUR, prevladujoči del zaradi subvencij gospodarstvu po 14. členu ZPGOPEK (202 mio EUR) in nadomestil dobaviteljem električne energije in plina (101 mio EUR).
- Tako v primeru ukrepov za blažitev posledic epidemije kot tudi druginje ob upoštevanju dosežane realizacije (skupaj 604 mio EUR odhodkov) ocenjujemo, da predvideni odhodki v rebalansu (skupaj 1.151 mio EUR) ne bodo v celoti realizirani.
- Za sanacijo posledic poplav je bilo do konca oktobra iz državnega proračuna izplačanih 392 mio EUR. Največji del je bil namenjen za investicijske transfere občinam (212 mio EUR), povračilo intervencijskih stroškov občinam (64 mio EUR), za predplačilo pomoči gospodarstvu (32 mio EUR) ter za izredno denarno socialno pomoč (32 mio EUR).